

В. П. Биховченко,
к. е. н., доцент, Університет державної фіскальної служби України
ORCID ID: 0000-0002-7225-4646

А. А. Пічкур,
студентка 2 курсу магістратури,
Університет державної фіскальної служби України
ORCID ID: 0000-0002-5071-6109

DOI: 10.32702/2306-6814.2019.20.50

ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ЗА ВИДАТКАМИ

V. Byhovchenko,
PhD in Economics, University State Fiscal Service of Ukraine
A. Pichkur,
student of the 2 course of Master's degree of the University State Fiscal Service of Ukraine

EXECUTION OF THE STATE BUDGET BY EXPENDITURE

Сьогодні в Україні існує проблема нераціонального використання коштів з державного бюджету. Ефективне виконання будь-яких функцій держави вимагає прямих витрат фінансових ресурсів. Відповідно витрати держави — одна з важливих сторін фінансової діяльності держави. В сучасних умовах динамічного розвитку світової економіки виникає потреба у забезпеченні ефективного виконання державного бюджету. У статті здійснено аналіз обсягу та структури фінансування видатків державного бюджету. Метою дослідження є визначення тенденцій фінансування видатків державного бюджету України та їх зміни протягом останніх років. Предметом дослідження є теоретичні та практичні питання використання бюджету країни. У статті застосовано сукупність наукових методів, зокрема, методи наукової абстракції, порівняльний, аналізу і синтезу, систематизації, узагальнення, індукції і дедукції, статистичний та графічний методи. Досліджено основні складові видаткової частини державного бюджету. Проаналізовано динаміку основних показників бюджету у розрізі дохідної та видаткової частини бюджету. Видаткову частину бюджету проаналізовано за функціональною складовою. Обґрунтовано необхідність підвищення ефективності управління видатками державного бюджету України, з метою покращення її макроекономічних показників, а також рівня добробуту громадян.

Today in Ukraine there is an acute problem of misallocation of funds from the state budget. The performance of any functions of the state requires direct expenditure of financial resources. Therefore, government spending is one of the important aspects of the financial activities of the state, which is directly related to its activities to raise funds in state and local budgets and state trust funds. In modern conditions of the dynamic development of the global economy, there is a need to ensure the effective implementation of the state budget. The article analyzes the volume and structure of financing state budget expenditures. The purpose of the study is to identify trends in financing the state budget of Ukraine and their changes over the past years. The subject of the study is the theoretical and practical issues of using the country's budget. The article uses a set of scientific methods, in particular, methods of scientific abstraction, comparative, analysis and synthesis, systematization, generalization, induction and deduction, statistical and graphical methods. The main components of the expenditure part of the state budget are investigated. The dynamics of the main indicators of the budget in the context of the revenue and expenditures of the budget is analyzed. The expenditure side of the budget is analyzed by the functional component. The necessity of increasing the efficiency of spending management of the state budget of Ukraine with the aim of improving its macroeconomic indicators, as well as the level of well-being of citizens, is substantiated. Based on the analysis of the dynamics of the volume of the budget expenditures and its other indicators, the main principles are identified that must be observed when maintaining the state budget

policy from the perspective of financing costs, in particular: to prevent imbalances and unjustified growth in the expenditures of the state budget, which will lead to a deficit, and also ensure the proportionality of the growth rate of the revenue and expenditure parts of the state budget of Ukraine. This issue requires further study due to the influence of objective factors on the macroeconomic situation in Ukraine in recent years, namely: high inflation, depreciation of the national currency, high growth rates of public debt etc.

Ключові слова: бюджет, бюджетна політика, бюджетна система, видатки бюджету, фінансування бюджету, функціональна класифікація, класифікація видатків, структура видатків бюджету.

Key words: budget, budget expenditures, budget financing, functional classification, classification of expenditures, structure of budget expenditures.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Видаткова частина державного бюджету відіграє одну з головних ролей у розвитку держави, зокрема у розвитку соціального та економічного профілю. Значна кількість видів державних видатків зумовлена певними факторами, зокрем: рівнем соціально-економічними розвитку держави, її адміністративно-територіальним устроєм, а також характер функцій держави, адже лише за умови, що держава має достатню суму бюджетних ресурсів, вона зможе у повному обсязі виконувати усі свої функції.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематику виконання державного бюджету досліджено у працях багатьох вітчизняних вчених-економістів, зокрема: М. Акперова, А. Бабиц, О. Василик, Ю. Глущенко, Є. Шара, А. Пилипенко, Ю. Стоян, Т. Нестеренко, О. Романенко, Е. Малінін, Г. Маклева, А. Скляр, С. Прокоф'єва, В. Федосов та інші. Значний вклад у дослідження цієї проблематики ввнесли такі зарубіжні вчені-економісти: Е. Вогель,

Р. Ербе, Д. Кісін, П. Кругман, М. Познер, М. Портер, Дж. Стренд, Е. Хекшер та інші.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є розкриття сутності виконання державного бюджету за видатками

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Видатки державного бюджету відіграють досить важливу роль у виконанні соціально-економічної політики держави. В показниках видатків державного бюджету відображаються функції і завдання держави, взаємозалежність між фінансами і економікою країни, відносини даної країни з іншими країнами, а також рівень і напрям суспільного розвитку. Зокрема склад і структура видатків бюджету певних держав дозволяють зробити висновки та узагальнення щодо економічного, політичного і соціального стану розвитку за певний час.

Відповідно до Бюджетного кодексу (БКУ) України видатки бюджету — "це кошти, які спрямовуються на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом за винятком коштів на погашення основної суми боргу та повернення надміру сплачених до бюджету сум" [1].

Ефективне виконання державного бюджету є ключовою складовою реалізації її бюджетної політики. Основні підходи до визначення сутності та змісту бюджетної політики представлені в таблиці 1.

Науковець Л. Василик зазначає, "видатки державного бюджету — це відповідні економічні відносини, які виникають при розподілі і використанні централізованого фонду грошових коштів держави" [4]. Доцільно зазначити, серед науковців не має єдиного підходу до визначення поняття "видатки бюджету", найбільш поширені підходи наведені в таблиці 2.

Законодавче трактування поняття видатків бюджету розрізняють у деяких зарубіжних країнах, деякі приклади визначення цього поняття у законодавстві інших країн наведені у таблиці 3. Проведений аналіз дозволяє зробити такі висновки, затверд-

Таблиця 1. Підходи до визначення сутності та змісту бюджетної політики

Автори	Зміст
Л. Лисяк	«Головний важіль визначення основних напрямів впливу державних та регіональних (місцевих) органів влади на досягнення збалансованого розвитку суспільства, відображає суспільно-економічні відносини між людьми у процесі розподілу і перерозподілу ВВП, вироблення, розподілу, споживання суспільних благ і послуг та регулювання соціально-економічних процесів з метою задоволення потреб і розв'язання різноманітних проблем суспільства на основі сталого розвитку»
Н. Виговська	«У вузькому сенсі — це ефективний макроекономічний інструмент держави, спрямований на забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів і України в цілому; в широкому сенсі — система дій державних (місцевих) органів влади, спрямована на забезпечення регулювання бюджетного процесу, бюджетної системи в умовах трансформації економіки країни»
Ю. Глущенко	«Система заходів і дій органів влади в галузі управління бюджетним процесом на основі концепції розвитку бюджетних відносин у складі загальної економічної політики, спрямована на реалізацію поставлених завдань і цілей з економічного та соціального розвитку»
Т. Латковська	«Один з основних напрямів економічної політики держави, спрямований на оптимізацію формування доходів і використання фінансових ресурсів держави, підвищення ефективності державних інвестицій в економіку; узгодження загальнодержавних та місцевих інтересів в сфері міжбюджетних відносин; регулювання державного боргу та забезпечення соціальної справедливості при перерозподілі національного доходу»

Джерело: складено автором на основі [2; 3].

жені визначення терміну "видатки бюджету" відображають зовнішню ознаку видатків, зокрема форму прояву. Також до видатків державного бюджету згідно законодавчих актів певних країн не відносяться кошти, що є джерелами фінансування бюджетного дефіциту та кошти, що спрямовуються на погашення суми основного державного боргу (наприклад, у Латвії). Доцільно зазначити, що в БКУ є найчисельнішою кількістю уточнень щодо складових, які не відносяться до видатків. В усіх інших проаналізованих країнах такого розмежування не спостерігалось.

В умовах глобалізації та інтенсивного розвитку світової економіки, форми і методи бюджетного фінансування у повинні системно удосконалюватись, аби повніше відповідати вимогам світової економіки. Зокрема важливим критерієм класифікації витратної частини бюджету є предметне спрямування певних грошових потоків. Але водночас у розвинених країнах світу виділяють п'ять основних структур бюджетних видатків: втручання держави в економіку військові; утримання державного апарату управління; соціальні витрати; надання субсидій і кредитів іншим державам [6]. Функціональний поділ видатків представлено у таблиці 4.

Важливе значення в забезпеченні ефективного виконання бюджету належить управлінню видатками бюджету. Управління видатками бюджету — "це сукупність заходів, форм і методів організації системи видатків бюджету, які застосову-

Таблиця 2. Визначення фінансового поняття "видатки бюджету"

Автори	Зміст
С.І. Юрій, Й.М. Бескид	«Це економічні відносини, які виникають у зв'язку з розподілом централізованого фонду грошових коштів і його використання за цільовим призначенням»
А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Т.С.Смолженко	«Економічні відносини, що виникають у зв'язку з розподілом фонду грошових коштів держави та його використання за галузевим, територіальним чи цільовим призначенням»
О.Д. Василюк, К.В. Павлюк	«Видатки бюджетів за своєю економічною сутністю є інструментом розподілу і перерозподілу централізованого грошового фонду держави та його використання за цільовим призначенням для забезпечення суспільного добробуту»
С.Л. Лондар	«Це кошти, що спрямовуються на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом»
Л.В. Панкевич, М.А. Зварич, П.Я. Могиляк, Б.І. Хомічак	«Кошти, що спрямовуються на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом, за винятком коштів на погашення основної суми боргу та поверненню надлишку сплачених до бюджету сум»
І.В. Форкун, В.М. Шацька, Н.Л. Фролова	«Під видатками слід розуміти кошти, що спрямовуються на здійснення програм та заходів, передбачених законом України про Державний бюджет на відповідний рік та рішеннями про місцеві бюджети»
Ю.В. Пасічник	«Це витрати держави на загальнодержавному рівні, які необхідні для виконання державою її функцій. Ці витрати виражають економічні відносини. На основі яких здійснюється використання централізованих коштів за напрямками, визначеними законом»

Джерело: складено автором на основі [5].

Таблиця 3. Порівняльно-правовий аналіз терміну "видатки бюджету" за українським та європейським законодавством

Країна	Законодавчий чи нормативний акт	Визначення терміна «видатки бюджету»
Україна	БКУ від 8 липня 2010 року № 2456-VI, ст. 2	«Кошти, які спрямовані на реалізацію програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом. До видатків бюджету не належать: погашення боргу; надання кредитів з бюджету; розміщення бюджетних коштів на депозитах; придбання відповідних цінних паперів; повернення надміру сплачених до бюджету коштів податків і зборів (обов'язкових платежів) та інших доходів бюджету, проведення їх бюджетного відшкодування»
Росія	Бюджетный Кодекс Российской Федерации, Принят Государственной Думой 17 июля 1998 года, ст. 6	«Виплачувані з бюджету грошові кошти, за винятком коштів, що є відповідно до цього Кодексу джерелами фінансування дефіциту бюджету»
Чехія	Section 2, act no.320/2001, collection of 24 august 2001 on financial control in public administration and amendments to some acts (the act on financial control)	«Видатки з державного бюджету, бюджетів місцевого самоврядування та інших грошових фондів держави, місцевого самоврядування, що виконуються за рахунок коштів, накопичених у національному фонді, а також зовнішніх запозичень, отриманих відповідно до міжнародних договорів чи наданих для виконання публічних адміністративних завдань»
Латвія	Paragraph I. Terminology Used in the Law, the Law on budget and finance management	«Усі виплати, як здійснюються з державного бюджету, крім коштів, що спрямовані на погашення суми основного боргу»
Болгарія	Paragraph 1: Additional Provisions, Law on the Structure of the State Budget	«Грошові кошти, отримані та витрачені державою відповідно до чинного законодавства країни»
Хорватія	Article 2, National Budget Act of the Republic of Croatia	«Безповоротні поточні та капітальні грошові виплати, що проводяться із застосуванням або без застосування зустрічних зобов'язань або грантів»

Джерело: складено автором на основі [5].

Таблиця 4. Функціональний поділ видатків

Функції держави	Видатки бюджету
Управлінська	Державне управління; правоохоронні органи і служба безпеки; судова влада і прокуратура; фінансові і митні органи; міжнародні відносини
Оборонна	Національна оборона
Соціальна	Соціальна сфера (освіта; підготовка кадрів; культура; мистецтво; засоби масової інформації; охорона здоров'я та ін.); соціальний захист і соціальне забезпечення населення (витрати на індексацію доходів і заробітної плати працівників закладів та установ, що фінансуються з бюджету, виплати компенсацій населенню на дітей; пенсії та виплати компенсацій військовослужбовцям і членам їхніх сімей; кошти на охорону материнства і дитинства та ін.)
Економічна	Економічна діяльність держави (фінансування реконструкції підприємств; капітальні вкладення; нарощування виробництва споживчих товарів і продукції виробничого призначення тощо); фундаментальні наукові дослідження

Джерело: складено автором на основі [7].

ються фінансовими відомствами та іншими державними інституціями щодо обґрунтування напрямів та обсягів їх використання з метою забезпечення виконання державою своїх функцій" [6]. Під системою видатків бюджету доцільно розуміти сукупність певних напрямів видатків (або бюджетних програм), а також їх структуру, складання звітності та контролю за виконанням видатків бюджету.

Система управління видатками бюджету складається із двох основних взаємопов'язаних елементів: суб'єкту та об'єкту. В цьому випадку об'єктом виступають безпосередньо видатки бюджету. Суб'єктом системи управління є сукупність відповідних органів управління видатками бюджету, які можна об'єднати, умовно, в три групи (рис. 1).

Для реалізації політики управління видатками державного бюджету необхідною умовою є виокремлення його основних складових. Враховуючи теоретичні основи функцій науки про управління і складові бюджетного менеджменту, доцільно поді-

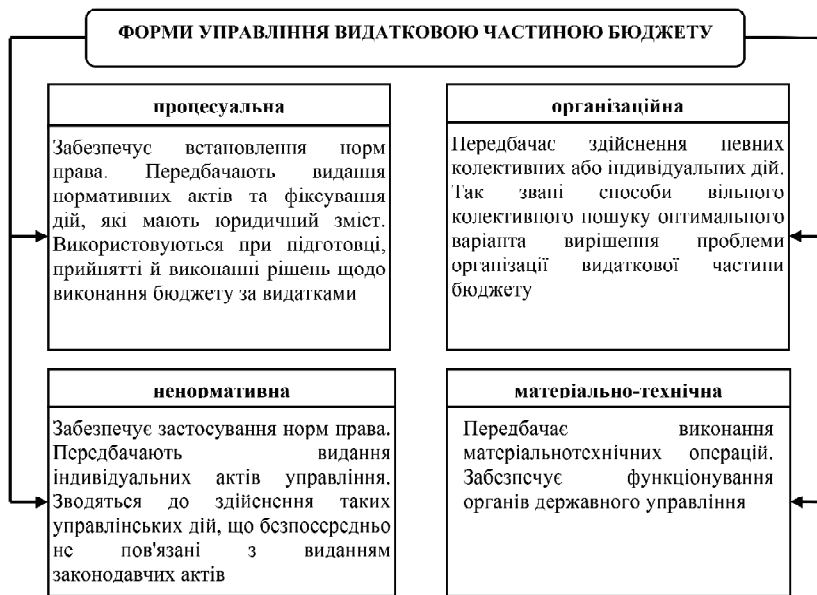
Рис. 1. Суб'єкти системи управління видатками державного бюджету

Джерело: складено автором на основі [5; 8].

Рис. 2. Суб'єкти системи управління видатками бюджету України

Джерело: складено автором на основі [5].

Рис. 3. Форми управління видатками бюджету

Джерело: складено автором на основі [5].

лити їх на дві групи: за змістом бюджетної роботи та за стадіями бюджетного процесу (рис. 2).

Розподіл основних складових управління видатками бюджету на дві групи дає можливість краще зрозуміти

міти сутність цього процесу. Відповідно, складові, які виокремлюються за стадіями бюджетного механізму, відображають сукупність організаційно-технічних заходів, які здійснюються на кожній стадії, а складові другої групи — це методи, інструменти, а також прийоми, які використовуються під час бюджетного процесу на всіх його стадіях.

Основними формами управління видатковою частиною державного бюджету є різнопланові прояви та види реалізації діяльності уповноважених суб'єктів управління видатковою частиною бюджету на різних стадіях бюджетного процесу. Відповідно дані форми доцільно умовно розподілили на чотири групи: ненормативні, організаційні, процесуальні та матеріально-технічні (рис. 3).

Однією з найбільш поширених форм організації виконання видаткової частини бюджету у органах управління, а також в різноманітних установах та організаціях є переважно організаційна форма. Це спричинено тим, що організаційні дії реалізуються, як усередині органу управління, так і поза ним.

Таблиця 5. Показники державного бюджету України з 2008 по 2018 рр.

Рік	Доходи		Видатки		Кредитування		Сальдо	
	млн грн	% ВВП	млн грн	% ВВП	млн грн	% ВВП	бюд. дефіцит	% ВВП
2008	231686,3	24.44	241454,5	25.47	2732,5	0.29	-12500,7	-1.32%
2009	209700,3	22.96	242437,2	26.54	2780,3	0.30	-35517,2	-3.89%
2010	240615,2	22.23	303588,7	28.04	1292,0	0.12	-64265,5	-5.94%
2011	314616,9	23.90	333459,5	25.33	4715,0	0.36	-23557,6	-1.79%
2012	346054,0	24.56	395681,5	28.08	3817,7	0.27	-53445,2	-3.79%
2013	339180,3	23.31	403403,2	27.73	484,7	0.03	-64707,6	-4.45%
2014	357084,2	22.79	430217,8	27.46	4919,3	0.31	-78052,8	-4.98%
2015	534694,8	27.01	576911,4	29.14	2950,9	0.15	-45167,5	-2.28%
2016	616274,8	25.86	684743,4	28.73	1661,6	0.07	-70130,2	-2.94%
2017	793265,0	26.59	839243,7	28.13	1870,9	0.06	-47849,6	-1.60%
2018	928108,3	26.08	985842,0	27.70	1514,3	0.04	-59247,9	-1.66%

Джерело: складено автором на основі [8; 9].

Таблиця 6. Показники загального та соціального фондів бюджету за 2018 рік

ПОКАЗНИКИ	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
	План на 2018 рік з урахуванням внесених змін	Виконано за 2018 рік	План на 2018 рік з урахуванням внесених змін	Виконано за 2018 рік	План на 2018 рік з урахуванням внесених змін	Виконано за 2018 рік
Загальнордержавні функції	170 170	155 543	9 113	7 414	179 283	162 958
Оборона	83 435	83 366	14 358	13 657	97 793	97 024
Громадський порядок, безпека та судова влада	102 073	100 846	21 403	16 029	123 477	116 875
Економічна діяльність	36 797	35 357	37 637	28 242	74 434	63 600
Охорона навколишнього природного середовища	3 962	3 873	2 174	1 368	6 137	5 241
Охорона здоров'я	19 947	19 643	3 391	2 974	23 338	22 618
ЖКГ	255	189	159	107	414	296
Духовний та фізичний розвиток	10 268	9 945	209 1	161	10 477	10 107
Освіта	29 416	29 118	20 807	15 206	50 224	44 324
Соціальний захист та соц. забезпечення	161 340	161 249	2 831	2 615	164 172	163 865
Разом	617 666	599 133	112 087	87 778	729 754	686 912
Усього	905 892	884 166	128 533	101 685	1 034 426	985 851

Джерело: складено автором на основі [9].

Доцільно зазначити, що майже всі методи управління (рис. 3) використовуються під час управління видатковою частиною державного бюджету. Але найбільш поширеними є економічні та адміністративні методи управління. Зокрема до економічних методів належать: прогнозування, порівняння, аналіз, моделювання, аналітичний метод, планування, статистичне та економіко-математичне програмування, екстраполяції, нормативний та балансовий метод, метод відкриття кредитів, метод коефіцієнтів, метод прямого бюджетного фінансування, нормування видатків, програмно-цільовий, метод перерахування коштів та інші. До адміністративних — розпорядчі та регламентаційні методи, ревізії, санкції, перевірки тощо.

Для глибшого розуміння проблематики функціонування державного бюджету, необхідно розглянути динаміку основних бюджетних показників. Відповідно, у таблиці 5 подано показники державного бюджету України за період 2008—2018 роки.

Доцільно зазначити, що у структурній частині видатків державного бюджету відсутні істотні зміни порівняно з 2018 роком.

У видатковій частині бюджету основну частку мають соціальний захист та соціальне забезпечення, безпека та судова влада, громадський порядок, оборона та загальнодержавні витрати. У таблиці 6 наведено більш детальну структуру бюджету за 2018 рік у розрізі загального та спеціального фондів.

Виходячи з проаналізованих даних, простежується, що фактичні показники перевищують планові, це вказує на наявність незначного рівня дефіциту бюджету. Варто зазначити, що наявність незначного рівня дефіциту бюджету є позитивним явищем і в певній мірі необхідним.

ВИСНОВКИ

Отже, виконання видаткової частини бюджету є важливою стадією бюджетного процесу, на якій базується реалізація поставлених цілей і виконання всіх функцій держави. На основі здійсненого аналізу динаміки обсягів видаткової частини бюджету та інших його показників, доцільно зупинитися на основних засадах, дотримання яких є необхідними під час ведення бюджетної політики держави з позиції фінансування видатків: не допустити диспропорцій та невиправданого зростання видаткової частини державного бюджету, що призведе до дефіциту, а також забезпечити пропорційність темпів зростання дохідної та видаткової частин державного бюджету України.

Література:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. — URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Глущенко Ю.А. Бюджетний менеджмент як дієвий механізм державного управління та місцевого самоврядування / Ю.А. Глущенко // Державне управління: теорія та практика. — 2013. — № 2. — С. 76—81.
3. Нечипоренко А.В. Роль бюджетної політики на сучасному етапі економічного розвитку України / А.В. Нечипоренко. // Актуальні економічні, фінансові та правові питання в умовах євроінтеграції та глобальної конкуренції. — 2019. — С. 90—93.

4. Василик О.Д. Державні фінанси України / О.Д. Василик. — К.: НІОС, 2002. — 608 с.

5. Набока Т.С. Управління видатками бюджету та напрямки його вдосконалення в Україні: дис. канд. ек. наук: 08.00.08 / Набока Т.С. — Київ, 2015. — 349 с.

6. Пилипенко К.А. Особливості виконання доходів і видатків державного бюджету через органи Державної казначейської служби України / К.А. Пилипенко, М.Р. Баклицька // Modern economics. — 2018. — № 9. — С. 73—78. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2018_9_11

7. Романенко О.Р. Фінанси: [підручник] / О.Р. Романенко, С.Я. Огородник // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/337/54/1/2>.

8. Kuzheliev M. Financial resources of public sector of economy in ensuring realization of financial policy of the country / M. Kuzheliev, A. Nechyporenko // Association agreement: driving integrational changes: collective monograph / edited by R. Iserman, M. Dei, O. Rudenko, Y. Tsekhmister, V. Lunov. — Accent Graphics Communications Chicago, Illinois, USA, 2019. — P. 374—385.

9. Видатки держбюджету України [Електронний ресурс] // МінфінМедіа. — 2019. — Режим доступу до ресурсу: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/2019/>

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), "Budget Code of Ukraine" available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (Accessed 10 Oct 2019).
2. Hlushchenko, Yu. A. (2013), "Budget management as an effective mechanism of public administration and local self-government", *Derzhavne upravlinnia: teoriia ta praktyka*, vol 2, pp. 76—81.
3. Nechyporenko, A. V. (2019), "The role of budgetary policy at the current stage of economic development of Ukraine", *Aktualni ekonomichni, finansovi ta pravovi pytannia v umovakh yevrointehratsii ta hlobalnoi konkurentsii*, vol. 2, pp. 90—93.
4. Vasylyk, O. D. (2002), "Public finances of Ukraine", *NIOS*, vol. 2 pp. 608.
5. Naboka, T. S. (2015), "Management of budget expenditures and directions of its improvement in Ukraine", Ph.D. Thesis, Economy, Vadim Hetman National Economic University of Kiev, Kyiv, Ukraine.
6. Pylypenko, K. A. (2018), "Features of execution of revenues and expenditures of the state budget through bodies of the State Treasury Service of Ukraine", *Modern economics*, vol. 9, pp. 73—78.
7. Romanenko, O. R. and Ohorodnyk, S. Ya. (2004), *Finansy [Finances]*, Kyiv, Ukraine.
8. Kuzheliev, M. and Nechyporenko, A. (2019), "Financial resources of public sector of economy in ensuring realization of financial policy of the country", *Association agreement: driving integrational changes collective monograph*, Accent Graphics Communications Chicago, Illinois, USA, pp. 374—385.
9. MinfinMedia (2019), "Expenditures of the state budget of Ukraine", [Online], available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/2019/> (Accessed 10 Oct 2019).

Стаття надійшла до редакції 18.10.2019 р.